

คุณดีศรีแพทย์พหุ สาขาวิชาการ และวิจัย ศาสตราจารย์ พันเอกหลวงวงศิริยาวัฒน์ (แพทย์/ทันตแพทย์)

การศึกษา

- ปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต (M.D.) มหาวิทยาลัย Syracuse
- ปริญญาทันตแพทยศาสตรบัณฑิต (D.D.S.) พ.ศ. ๒๔๖๘ มหาวิทยาลัย Pennsylvania

การทำงาน

- นายแพทย์ โรงพยาบาลศิริราช คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พน. กองเสนาธิการบกที่ ๑ กองเสนาธิการบัญชีกองทัพไทยบกที่ ๑
๑ เม.ย. ๒๕๗๙ - ๒๗ ก.พ. ๒๕๘๑
- นายกสมาคมไทยทันตแพทย์สมาคมคนแรก พ.ศ. ๒๔๘๑
- หัวหน้าแผนกอิสระทันตแพทยศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๑๖ พ.ค. ๒๕๘๕
- คณบดีคนแรกของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๘๕

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พ.ศ. ๒๔๖๘-๒๕๗๗) ได้เริ่มดำรงตั้งต้น โรงเรียนทันตแพทย์ในระดับปริญญาชั้นมือ พ.ศ. ๒๕๗๑ โดยศาสตราจารย์ พ.อ. หลวงวรวิทยาวัฒน์ (วاد แย้มประยูร พ.ศ. ๒๔๔๓-๒๕๐๙) ขณะที่รับราชการอยู่ในคณะทันตแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ซึ่งยังลังกัดอยู่กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเวลานั้น ได้เสนอความเห็นการจัดตั้งโรงเรียนทันตแพทย์ชั้น ในมหาวิทยาลัย แต่ไม่ได้รับการสนองตอบแต่อย่างใด ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๗๕ หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง และผลของสหภาพ ทำให้มีการปรับปรุงกองทัพนักเป็นอย่างมาก สายการแพทย์ก็ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเช่นกัน โดยรวมกองเสนาธิการที่ ๑ (ภาคกลางหลอด) และกองเสนาธิการที่ ๒ (บางซื่อ) มาตั้งใหม่ ทั่วพญาไท ให้ชื่อว่า “กองเสนาธิการจักรวรรดิ” โดยพระศัลยแพทย์วิศิษฐ์ (สาย คชเสนี) นายแพทย์ไถกุ่มหารนก ขณะนั้นเห็นว่า การรักษาพยาบาล เป็นหัวใจของการแพทย์ที่มีชื่อเสียงจาก โรงพยาบาลศิริราช ให้มีการโอนมารับราชการในกองทัพนัก ๓ นาย หนึ่งในจำนวนนั้นคือ หลวงวรวิทยา

วัฒน์ ซึ่งเป็นอายุรแพทย์ และทันตแพทย์ ต่อมาท่านได้รับยศเป็น พันเอก ดำรงตำแหน่ง ผบ.กองเสนาธิการชั้น พลทหารบกที่ ๑ (เที่ยบท่า ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ในเวลาต่อมา) ภายหลังจากที่ศาสตราจารย์ พ.อ.หลวงวัววิทยาวัฒน์ ได้ย้ายไปรับราชการในกระทรวงกลาโหมแล้วก็ได้เสนอความเห็นการตั้งโรงเรียนทันตแพทย์อีกสองครั้งคือ ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ท่านได้ติดต่อกับศาสตราจารย์ นายแพทย์ เอ.จี.อลลิส อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนั้นเพื่อการจัดตั้งโรงเรียนทันตแพทย์ขึ้น ในมหาวิทยาลัย แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ ครั้งหลังเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๙ ขณะที่ศาสตราจารย์ พ.อ.หลวงวัววิทยาวัฒน์ ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาการกองเสนาธิการชั้น พลทหารบกที่ ๑ ได้พยาบาลติดต่อกับ Dr.A.G. Ellis ซึ่งเป็นอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงเรื่องการจัดตั้งเป็นคณะทันตแพทยศาสตร์อีกແຕ່ไม่นาน ก็ได้ผลสำเร็จเช่นเคย ท่านจึงได้เสนอโครงการจัดตั้งโรงเรียนทันตแพทย์สำหรับราชการทหาร ขึ้นไปยัง จอมพล ป.พิบูลสงคราม ขณะที่ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ก็ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตามโครงการที่เสนอขึ้นได้ในกรมแพทย์ทหารบก เพื่อที่จะได้มีแพทย์เฉพาะทาง เช่นเดียวกับต่างประเทศ และได้ออนุมัติให้ศาสตราจารย์ พ.อ.หลวงวัววิทยาวัฒน์ เดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียนทันตแพทย์ ในต่างประเทศเป็นระยะเวลา ๕ เดือน ใน พ.ศ. ๒๔๘๒ เมื่อ ศาสตราจารย์ พ.อ.หลวงวัววิทยาวัฒน์ เดินทางกลับจากดูงานในต่างประเทศนั้น ประจำวันกับเป็นเวลาที่ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้เข้าดำรงตำแหน่งอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ด้วย จึงเปลี่ยนนโยบายจากการจัดตั้งโรงเรียนทันตแพทย์ ในกรมแพทย์ทหารบก มาดำริที่จะจัดตั้งขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ ๑๖ พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้ริมจัดตั้งแผนกทันตแพทยศาสตร์เป็นแผนกวิชาอิสระชีนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้มีคำสั่งแต่งตั้งศาสตราจารย์ พ.อ.หลวงวัววิทยาวัฒน์ เป็นหัวหน้าแผนกทันตแพทยศาสตร์คนแรก ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้ตั้งกรมสาธารณสุขซึ่งลังกัดอยู่ในกระทรวงมหาดไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕ ขึ้นเป็นกระทรวงสาธารณสุข และมีมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เป็นกรมหนึ่งอยู่ในกระทรวงนี้ ได้โอนแผนกทันตแพทยศาสตร์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาเป็นคณะทันตแพทยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ท่านผู้เป็นหัวหน้าแผนกอยู่เดิมคงได้รับตำแหน่งคณบดีสืบต่อไป

ดังนั้นจึงถือได้ว่า ทันตแพทย์กองทัพบก คือต้นกำเนิดของวงการทันตแพทย์ไทย โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๒ หรือ ก่อนหน้าการมีคณะทันตแพทยศาสตร์ในประเทศไทยกว่า ๑๐ ปี ได้เคยมีการเปิดโรงเรียนทันตแพทย์ทหารบกขึ้นในโรงเรียนการแพทย์ทหารบก โดยทหารเสนาธิการชั้น พ.อ. หลวงวัววิทยาวัฒน์ ๑ ในยุโรป และมีโอกาสฝึกอบรมวิชาทันตกรรมเพื่อนำความรู้กลับมาเผยแพร่ทั่วในและนอกกองทัพ

ศาสตราจารย์ พ.อ.หลวงวัววิทยาวัฒน์ นับได้ว่าเป็นบุคคลที่เป็นปูชนียบุคคลของวงการทันตแพทย์ไทย ท่านเคยรับราชการเป็นทันตแพทย์สังกัดกองทัพบก เป็นคณบดีท่านแรกของคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้บุกเบิกกิจการด้านทันตกรรมจนเป็นที่ยอมรับของกองทัพและประชาชนทั่วไป มาจนถึงทุกวันนี้ นับได้ว่าวิชาการทันตแพทย์เกิดขึ้นในประเทศไทย ด้วยฝีมือของทหาร

อย่างแท้จริง

ศาสตราจารย์ พันเอกหลวงวิทยาวัฒน์ เป็นผู้มีความเหมาะสม สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นคนดีศรีแพทย์ทหาร สาขาวิชาการ และวิจัย ด้วยการที่ท่านเป็นผู้ริเริ่มการถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพทางทันตกรรมจาก “ช่างฟัน” ที่เรียนรู้ถ่ายทอดมาจากชาวต่างชาติ ปรับปรุงเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นมาตรฐานสากล ตามหลักการวิชาการแพทย์สมัยใหม่ท่านเป็นต้นแบบความมุ่งมั่นนำวิทยาการด้านการแพทย์ใหม่ มาเผยแพร่ให้เป็นรูปแบบสากล มีการสร้างองค์ความรู้มาตรฐานด้านทันตแพทยศาสตร์ของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๔๗๑ เสนอจัดตั้งที่ศิริราชพยาบาลต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ได้ริเริ่มผลักดันเสนอจัดตั้งโรงพยาบาลในโรงเรียนทันตแพทย์ทหารบก ในโรงเรียนแพทย์ทหารบก ที่กรมแพทย์ทหารบก จนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ท่านสามารถผลักดันให้เกิดแผนกทันตแพทยศาสตร์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งต่อมาประสบเป็นมงคลแห่งทันตแพทยศาสตร์จนถึงปัจจุบัน จึงถือได้ว่าทันตแพทย์ กองทัพบกเป็นต้นกำเนิดวงการทันตแพทย์ไทย

ตึกทันตกรรมแห่งแรกในประเทศไทย ในกองเสนาธิการแพทย์ มนฑลทหารบกที่ ๑ กองทัพบก พ.ศ. ๒๔๗๑